

כפירה במצודה

יהיו הטענות הציבוריות אשר יהיו נגד הוצאה של 17,121,000 לירות מתקציב הביטחון על הקמתה של מצודת-כפיר ב"שטחים" — דבר אחד לפחות חייבים להגיד בזכותה של השקעה מדהימה זו: בתולדות המדינה תירשם מצודת-כפיר כ"ציון דרך היסטורי, המסמן את התפנית הראשונה ביחסו של האזרח לקדושת נושא הביטחון.

זו הפעם הראשונה שספיקותיהם של יהודים — אשר כפרו תמיד בסיסמה הר"קושה "אין ברירה!" שנועדה להצדיק אותה כל מעשה ומחלטה המדיניים והבטחוניים של הממשלה — הפכו לנחלת רבים במדינה.

לפתע החלו להישמע בציבור שאלות מטרידות שעד כה רק "עוכרי ישראל" ו"אויבי המדינה" העזו להעלות על הדעת. האמנם חייבת המדינה להוציא 25% מן התוצר הלאומי על ענייני ביטחון, או אולי יש אפ"י שרות לקיצוץ כלשהו בתקציב ענק זה?

הייתכן שגם במשרד-הביטחון קיים ביובז, כמו בשאר משרדי הממשלה?

האם קיים במדינה גוף בלתי-תלוי, הי פוקח עין על הוצאות משרד הביטחון? (אני מבין שחלק מהוצאות משרד-הביטחון חסוי אפילו מעיניו של מבקר-המדינה).

האם ודתי-הכספים מאשרת הוצאות ביטחוניות לאחר ששמעה חוות-דעתה של מומחי ביטחון "בלתי-תלויים" (שאינם נמנים על צוות עובדי משרד הביטחון, ואינם משרתים בצה"ל), או שהיא מסתפקת בחוות-דעתם המיקצועית של האינטרסנים טים בלבד?

האם נועץ שר-האוצר ברמטכ"לים ל"שעבר ובאלופי מילואים, לפני שהוא מאשר את תקציב-הביטחון המוגש לו על-ידי שר הביטחון, או שהוא מקבל את תביעותיו כחורה מסיני, שאין לערער עליה?

האם הוצאות הביטחון הן פועל יוצא של מדיניות הממשלה או להיפך?

שר-אוצר — ויהיה זה גאון כאשר יהיה — שאינו נעזר ביועצים טכניים או בכ"י טיביים, אינו יכול להציע קיצוצים בשט"חיים ספציפיים, וחיוב להסתפק בתביעה כללית ובלתי-מוגדרת לקיצוצים בתקציב המישרד, עובדה זו מאפשרת לשר-הביטחון להציג לפני הציבור את תביעתו של ה"אוצר כתביעה לקיצוצים בשטחים חז"רניים, העלולים לסכן את עצם קיומה של המדינה. אילו ביקש שר-האוצר את חוות-דעתם על תקציב-הביטחון של ממשלת ביטחון כמו האלופים עזר וייצמן, ישראל טל, ישעיהו גביש, מתתיהו פלד, עוזי נרקיס ואחרים, שאינם תלויים עוד למר"י תו של שר-הביטחון — לא מן הנמנע ש"יהיה מצליח להצביע על סעיפים שונים בתקציב, אותם ניתן לקצץ, מבלי לפגוע בביטחון המדינה ומבלי שיאלץ לעמוד מבחינה ציבורית במצב של התגוננות.

הסודיות המונעת דיון ציבורי בפטי תקציב-הביטחון עלולה לשמש כ"סווי ג"מ" להוצאות מיותרות, אלא אם כן נעזר שר-האוצר במומחים משלו, המוסמכים מבחינה מיקצועית לדון בפרטים, מבלי שאיום הסודיות הקדושה יבלום את פיהם.

מומחים כאלה, למשל, אילו נוצעו בהם לפני שוועדת הכספים אישרה אוטומטית הוצאה של 17 מיליון לירות על הקמתה

של מצודת-כפיר, יכולים היו להשמיע נימוקים נגד השקעה תמוהה זו. בהשקעה של 3 מיליון לירות בלבד, יכולים היו מומחים אלה להגיד, ניתן ליעל ולשפר את בסיסה הקודם של היחידה, ולחסוך על-ידי כך למדינה 8,591,000 לירות (ה) אומדן המקורי של הוצאות הקמת המצודה היה 11,591,000 לירות). הם יכולים היו גם להציע את הקמת המצודה מיספר קילומטרים מערבה, בשטחה של ישראל הקטנה, כדי שבבוא היום, אם וכאשר יתחמו הסכמי-שלום עם הערבים תמורת החזרתם של השטחים הכבושים, נוכל ל"הפוך את המצודה למלון מפואר, או לפחות לבית-יכל לאנ"י החברה הגבוהה.

גם מי שאינו מומחה לענייני-ביטחון יכול אולי להעיר שלא היה כל הכרח להוציא 600,000 ל"י על ציפוי המצודה באבן, גם אם זו היתה תביעתה של הוועדה המחוזית לבניין ערים. ממת"י צה"ל מתרגש מתביעת-יחידה זו? גופים אורחיים? הי אחראי להקמת המצודה יכול היה להגיד לאותה ועדה: אל תבלבלו את המח. אני לא אבזזו את כספיו של ממשל-המיתום על טיפול קוסמטי במיבנה תכליתי, העלול יום אחד להימסר לידי הערבים.

חוץ מזה קשה להגדיר את עצם ישיבתנו בשטחים כעובדה אסתטית, ומבחינה זו, לפחות, ארכיטקטורה "ברוטאלי" כפי ש"מכנים את הבנייה בבטון חשוף, מבטא בצורה הרבה יותר נאמנה את יעודה של המצודה.

ההסבר של מפקדי המצודה, לפיו כוסו במלואן הוצאות האמנותיות (אחד הפסי לים בלבד עלה כ-100,000 ל"י) מכספיי תרומות, אינו מצדיק עדיין בזבוז סכומים ענקיים על קישוטים בלתי-הכרחיים. לפי אותו הגיון, יכול היה אלוף פיקוד המרכז להצדיק הקמתם של בריכת-שחייה, סא"ר נה, דיסקוטק ומיגרש-קרקה. אני בטוח ש"הוא היה מוצא תורמים למטרות אלה, מבין הקבלנים הזוכים בעבודות עפר וביצורים ללא מיכר.

אין לי מושג כמה חדרים נוספים אפשר היה להקים בכסום שהוצא על הפסילים והקישוטים ה"אמנותיים", ולמנוע על-ידי כך מגוריהן של שמונה בנות בחזר אחד ובמיטות של שתי קומות, אך אין לי ספק גם שהתורמים הנדיבים לא היו צועקים געוואלד, אילו העמיד האלוף זאבי את כספם לרשות מישרד-הביטחון ואי אפילו הוועד למען החייל, כדי שיוכלו לרכוש בו רבע פאנטום, הליקופטר אחד או מכשירי רדיו, טלוויזיה וספרים עבור חיילים, שלא נפלה בחלקם הזכות לשרת בארמונו של נציב-יהודה.

אך, כאמור, אם הקמתה של המצודה תרמה משהו לפקית עיניו של הציבור, אם הוויכוח הפומבי, שנתערר עקב כך, יתרום לקיצוצים בתקציב-הביטחון ויביא לידי חיסכון, הרי ההוצאה של 17 מיליון ל"י על מיבנה מיותר בהחלט תצדיק את עצמה. בעניין זה נוקט אני בכלל המוסרי האומר שיש הצדקה לביזבוזם של מיליון ג"מ רק כאשר כספים אלה תורמים למניעת ביזבוזם של מיליונים רבים יותר, בדיוק כפי שהקרבנות של חי"אדם מוצדקת רק כאשר אנו מאמינים שמותם יקצר את ה"מלחמה, ימנע מאיתנו קורבנות רבים יור"ת.

הפרטים על הקמתה של מצודת-כפיר בשטחים. אתה באמת חושב שבממשלה יושבים מטומטמים? אתה חושב שבמיקרה או בטעות הקימו את המצודה בשטחים? אתה לא מבין שהכל מתוכנן ומכוון?

קודם כל, הוכיחה בכך הממשלה שהיא לא מעלה על דעתה אפילו להחזיר את השטחים למישהו. דיבורים על "משא-ומתן ללא תנאים מוקדמים" לחוד ומעשים לחוד. המדיניות היחידה שהממשלה מאמינה בה היא: קביעת עובדות. מצודה סה, מצודה שם — אדמה נגאלת. ההשקעה כדאית מכל הבחינות.

אם וכאשר לא יהיה מנוס מלנהל משא-ומתן עם הערבים על החזרת שטחים תמורת הסכמי-שלום, אנחנו נבצע ששטח המצודה (המצודות?) יהיה קשור למדינת-ישראל על-ידי רצועה של רצף טריטוריאלי, אחרי הכל, המצודה היא שלנו. השקענו בה הרבה כסף ועמל, ולא נוכל בשום פנים לוותר עליה. גם אם הערבים לא יסכימו לתביעתנו, נוכל להתדיין איתם במשך חודשים רבים על נקודה זו. בינתיים נקבע עובדות נוספות בשטחים, שעליהם נתדיין כאשר נגיע סוף-סוף לאיזה הסדר בעניין מצודת-כפיר. (אולי היא תישאר מובלעת ישראלית בתוך שטח ערבי, ואחת לשבוע נסע אליה בשיירות, כמו אל ה"ר-הצופים).

אם הערבים לא יסכימו גם לסידור הנאה הזה, לא תהיה לנו ברירה אלא לתבוע מהם את מלוא מחיר הקמתה. אתה לא מבין שלצורך כך בלבד נופחו החשבונות לסכום הפנטסטי של 17,121,000 לירות? הממשלה עשתה כאן את התרגיל שכל בעל-דירה עושה לפני שהוא מציע את דירתו למכירה. ציפוי אבן, פאנלים של עץ, חרסינה צבעונית, טאפטים, צביעה — בקיצור: קוסמטיקה.

הרי כולם יודעים שהקמת המצודה לא עלתה יותר משניים-שלושה מיליון לירות. הארכיטקטים והקבלנים עבדו חניגם, תמורת הבטחה שיוכזו בעבודות אחרות בתשלום מלא. הבנייה בוצעה על-ידי פועלים מהשטחים, בשכר-עבודה נמוך. התומרים לא עלו גרוש. חסר אבנים מסותותות בשטחים? מהאבנים של המיבנים שפוצצו על-ידי כוחות הביטחון אפשר עוד עשר מצודות, האמנים, אני משער, עבדו במיסגרת שירות המילואים שלהם, ואפילו האריות התנדבו לשרת בבסיס. תמורת חבלן או שניים שיושלכו לגוב שלהם מדי שבוע.

מובן שאת העובדות האלה אי-אפשר היה לפרסם בציבור, משום שהן היו פוגעות בכוח המיקוח שלנו, בשעת ניהול המשא-ומתן לשלום. אבל אינטליגנט כמורך צריך היה להבין מה מסתתרו מאחורי המיספרים, ולא להיסחף עם ההמך, המאשים את צה"ל בביובז-כביכול של כספי-המיתום. סמוך על צה"ל והממשלה, הם חשבו על הכל!

מציאה גדולה

קראתי בעיתונים שהבחירות הבאות לפרלמנט השוודי ייערכו בעזרת מחשבים אלקטרוניים, ושהתוצאות הודאיות יתבררו תוך עשר דקות אחרי הבחירות. העיתון הקדיש לידעה הזו כותרת שמנה, כאילו שמי יודע איזה הישג מדעי מהפכני הושג כאן. זה ממש מנותח!

בעולם הסוציאליסטי, שהישגיו המדעיים עולים לאין-ערוך על הישגים המדעיים של העולם-החופשי-כביכול, ידועות תוצ"י ללא מיכר.

המוות מעשיך להשתלם!

לא מניתי את מודעות-האבל, שהתפרסמו בעיתונים לאחר פטירתו של שמעון בן-רננו ז"ל, אבל ביומנים הראשונים לאחר פטירתה של רעיית שר-האוצר הגיע שטח מודעות-האבל, שפורסמו ב"הארץ", ל"1007 אינטש מרובעים, שהכניסו לעיתון כ-20,000 ל"י.

מי לא היה בפסטיבל המאקאברי הזה? כל מיפעל כלכלי ותעשייתי, שר-האוצר תמך בהקמתו, ערב להתחייבויותיו הכס"פיות. העניק לו הלוואות ומענקים — נוכח בהפגנת ההזדהות. כל מיפעל מאושר

עצות מסוכנות

אילו הייתי יודע שמישהו מתייחס ברצינות לעצות, אותן אני מציע כאן מדי שבוע — הייתי שוקל בזהירות רבה כל מילה היוצאת מתוך מכונת הכתיבה שלי.

לפני שבועות מיספר, למשל, הצעת לפנתרים השחורים ש"ייצאו ליוס-עבודה במשקים, ויקדישו את השכר לפעולות הסברה, במקום לשגור תר"י מות מנדבנים. כתבתי שרבים המזדהים עם מאבקם יהיו מר כנים להצטרף אליהם ליום-עב"ר דה כוה, ונתתי עצמי דוגמה. הסניף התליאביבי של הפני תרים השחורים קיבל את הי עצה המטופשת שלי ברצינות ולא היתה לי ברירה אלא לצאת איתם ליום קטיפה אשכוליות ב"י קיבוץ אייל. פעם שנייה אני אחשוב טוב-טוב לפני שאציע למישהו רעיון, שביצועו תלוי גם ב"י!

המערך נוסע ב"פונמיאק" - ולא נתן לנו טרמפי!